

Gemeentefonds
Dordrecht

Wijzigingen uitkeringen gemeentefonds per september 2024

1. Overzicht van uitkeringen

Deze rapportage voor gemeente Dordrecht is automatisch gegenereerd op 19 september 2024 op basis van data uit gemeentekas. De gepresenteerde bedragen en de toelichting daarop betreffen de mutaties tussen de circulaire mei 2024 en september 2024.

Op 17 september is de septembercirculaire van het gemeentefonds gepubliceerd. In dit overzicht informeren wij u over de financiële effecten voor de jaren 2024 t/m 2029.

2. Specificatie wijzigingen

Nummer	Uitkering	2024	2025	2026	2027	2028	2029
1	Alleenverdienersproblematiek	219					
2	Beschermd wonen	78	258	368	368	368	368
3	Bijstand jongerennorm			-82	-84	-87	-89
4	Digitaal stelsel omgevingswet	-73	-94	-114	-136	-158	-182
5	Einde lening inburgering plichtig	17					
6	Indexatie WMO-demografie			538	1.086	1.643	2.209
7	Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie		40	40	41	42	74
8	Landelijke aanpak adreskwaliteit	11					
9	Maatschappelijke opvang	-33	-33	-33	-33	-33	-33
10	Openbare bibliotheken		360	360			
11	Participatie		211	208	208	205	203
12	Toekomstbestendig maken energiebeleid	370	370				
13	Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang	8	13				
14	Effect compensatie besparing jeugdzorg			735	823	927	1.034
				2.900	3.000	3.000	3.000
15	Vrouwenopvang	-18	-18	-17	-13	-13	-13
16	Wet betaalbare huur	77	110	94	53	42	37
17	Wet op de lijkbezorging			22	23	23	24
18	Wijziging uitkeringsfactor	1.342		214		-641	-1.283
19	Wijziging vanwege actualisatie	2.206	2.150	1943	1829	1766	1.820
Totaal mutaties septembercirculaire 2024		4.204	3.367	7.176	7.165	7.084	7.169

Alle bedragen x € 1.000

In bovenstaande tabel is door middel van kleuren aangegeven hoe we de mutatie van middelen verwerken in de Dordtse begroting. Middelen die naar de programmabegroting gaan worden benut voor de uitvoering van het programma/de genoemde activiteiten (**groen**). Voor de middelen die op de stelposten worden gezet volgt op een later moment een bestedingsvoorstel aan de raad (**oranje**). De middelen die niet gebruikt worden leiden tot een verbetering van het begrotingsaldo (**blauw**). De middelen die voorgesteld worden toe te voegen aan de bestemmingsreserves (**roze**). Voor 2025 worden de aanpassingen verwerkt in de Begroting 2025 waarbij ervan wordt uitgegaan dat de raad dit voorstel op dat moment conform besloten heeft.

3. Toelichting op de wijzigingen

1. *Alleenverdienersproblematiek*

Gemeenten kunnen financiële ondersteuning bieden aan huishoudens die door de alleenverdieners-problematiek onder het bestaansminimum uitkomen. Gemiste huur- en zorgtoeslag kunnen vanuit de individuele bijzondere bijstand gecompenseerd worden. De Tweede Kamer heeft gemeenten gevraagd deze huishoudens actief te benaderen. Gemeenten ontvangen budget om deze bijstand te verstrekken. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € 219.280.

Voorstel

Wij stellen voor om de middelen toe te voegen aan het begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam (op product Armoedebeleid) om financiële ondersteuning aan de gedupeerden te verlenen en om de onderhavige inzet van onze ketenpartner GR Sociaal te betalen.

2. *Beschermd wonen*

De uitkering stijgt als gevolg van de toekenning van volume-indexatie voor 2025 en verder. Daarnaast is de uitkering geactualiseerd op basis van nieuwe gegevens. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € 78.171.

Voorstel

Wij stellen voor om de middelen toe te voegen aan het begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam, ten behoeve van de dekking van de regionale uitvoeringskosten voor Beschermd Wonen en Opvang.

3. *Bijstand jongerennorm*

Gemeenten kunnen vanuit de bijzondere bijstand een aanvulling op de bijstand aan 21-minners geven als hun ouders niet kunnen bijspringen. Met het wetsvoorstel 'Participatiewet in balans' wordt de bijzondere bijstand met ingang van 1 januari 2026 overgeheveld vanuit het gemeentefonds naar de algemene bijstand. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2026 om een bedrag van € -81.906.

Voorstel

Wij stellen voor om het budget voor de bijzondere bijstand met het bedrag van €81.906 te verlagen omdat de financiering vanaf 2026 via de middelen van de algemene bijstand plaatsvindt. Zodoende is er per saldo sprake van een budgetneutrale wijziging.

4. *Digitaal stelsel omgevingswet*

Vanaf 1 januari 2020 dragen gemeenten jaarlijks 70% bij aan de kosten van beheer en doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) en het Informatiepunt Leefomgeving (IPL0). De gemeentelijke bijdrage wordt uitgenomen uit het gemeentefonds en overgedragen naar de begroting van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (BZK). Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van €-73.119.

Voorstel

Wij stellen voor om de extra uitname uit het gemeentefonds ten behoeve van de dekking van de landelijke kosten voor de doorontwikkeling van het Digitaal Stelsel Omgevingswet (DSO) te verwerken in de begroting. Voor de taken die BZK uitvoert zit geen budget in de begroting 2024.

5. Einde lening inburgeringsplichtig

Gemeenten ondersteunen inburgeraars die hun lening voor de inburgering hebben uitgeput maar nog steeds inburgeringsplichtig zijn. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € 17.388.

Voorstel

De activiteiten op dit gebied worden uitgevoerd door de GR sociaal en kunnen binnen het al begrote bedrag worden uitgevoerd. We stellen voor dit bedrag vrij te laten vallen ten gunste van het begrotingsresultaat.

6. Indexatie Wmo-demografie

Door demografische ontwikkelingen stijgen de Wmo-kosten. Daarom is in de Voorjaarsnota 2024 een jaarlijkse tranche van € 75 miljoen gereserveerd vanaf 2026 oplopend tot € 300 miljoen in 2029. Met de VNG is afgesproken dat een deel van de Wmo via een andere uitkering zal verlopen, maar vooralsnog zijn de middelen toegevoegd aan het gemeentefonds. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2026 om een bedrag van € 537.639.

Voorstel

Wij stellen voor om de middelen apart te zetten op een specifieke stelpost om toekomstige kostenontwikkelingen bij de Wmo te kunnen betalen. Bij de Perspectiefnota 2026 is bekend met welke groei-effecten we vanuit de begroting GR Sociaal rekening moeten houden. Op dat moment bekijken we per jaarschijf welk deel van de stelpost ingezet moet worden ter dekking van deze stijgende kosten.

7. Kinderopvang Sociaal Medische Indicatie

De Sociaal Medische Indicatie biedt gezinnen zonder recht op Kinderopvangtoeslag, maar met sociale of medische problematiek, een vergoeding voor kinderopvang. Door verschillende ontwikkelingen staat het SMI budget onder druk. Daarom wordt het budget in stappen verhoogd. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2025 om een bedrag van € 39.591.

Voorstel

Wij stellen voor om de middelen toe te voegen aan het begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam om de oplopende kosten voor SMI te kunnen betalen.

8. Landelijke aanpak adreskwaliteit

De wetwijziging van de Wet basisregistratie personen (BRP) voorziet in een taak voor de minister van BZK om gemeenten te ondersteunen bij het verbeteren van de adreskwaliteit in de BRP. Gemeenten ontvangen een vergoeding voor deze taak. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € 11.223.

Voorstel

Voor het verhogen van de kwaliteit van adresgegevens in de BPR wordt een rijksbijdrage van € 11.223 verstrekt. Deze bijdrage wordt toegevoegd aan het werkbudget van Dienstverlening als dekking voor de extra capaciteitsinzet.

9. Maatschappelijke opvang

De uitkering is geactualiseerd op basis van recente gegevens. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € -32.592.

Voorstel

Wij stellen voor om deze actualisatie te verrekenen op het begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam, meer specifiek op het onderdeel regionale uitvoering Beschermd Wonen en Opvang.

10. Openbare bibliotheken

Gemeenten konden in 2023-2024 een specifieke uitkering ontvangen voor het versterken van het lokale bibliotheekstelsel. Er komt een wettelijke zorgplicht voor gemeenten t.a.v. de openbare bibliotheek. In aanloop naar structurele financiering wordt nu een uitkering verstrekt om zich op die zorgplicht voor te kunnen bereiden. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2025 om een bedrag van € 360.107.

Voorstel

Ter voorbereiding op de wettelijke zorgplicht t.a.v. de openbare bibliotheek ontvangt de gemeente in aanloop naar structurele financiering een bijdrage van € 360.107. Deze bijdrage volgt op de SPUK 2023-2024 en wordt als subsidie doorgezeten naar de bibliotheek.

11. Participatie

Het Rijk compenseert gemeenten vanaf 2025 voor de afschaffing van het lage-inkomensvoordeel (LIV). Het gaat om het LIV dat de gemeente of haar sociaal ontwikkelbedrijf ontvangt voor werknemers met een interne plaatsing op basis van de Wet Sociale werkvoorziening (Wsw) of in Nieuw beschut op basis van de Participatiewet. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2025 om een bedrag van € 210.735.

Voorstel

Wij stellen voor om de middelen toe te voegen aan het begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam (op product Werk en Participatie) om de GR Sociaal (onderdeel Drechtwerk) te compenseren voor de afschaffing van het LIV.

12. Toekomstbestendig maken energiebeleid

In het bestuurlijk overleg Klimaat en Energie is gesproken over de bekostiging van extra taken bij provincies en gemeenten voor het toekomstbestendig maken van het energiesysteem. Het betreft o.a. het voorkomen van netcongestie en het ondersteunen van bedrijven bij verduurzaming. Gemeenten worden ondersteund met een decentralisatie-uitkering om ca. 3 fte per RES-regio aan te nemen. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € 370.500.

Voorstel

De gemeente Dordrecht geeft in nauwe samenwerking met de gemeenten Alblasserdam, Hardinxveld-Giessendam, Hendrik-Ido-Ambacht, Papendrecht, Sliedrecht en Zwijndrecht uitvoering aan de Regionale Energiestrategie. Hierbij geeft Dordrecht bovendien ten behoeve van de Energieregio Drechtsteden invulling aan de financiële administratie. Vanwege de financiële rol die Dordrecht ten behoeve van de Energieregio Drechtsteden vervult, ontvangt Dordrecht namens de Energieregio ook de Decentralisatie Uitkering Toekomstbestendig maken energiebeleid. Voor de Energieregio Drechtsteden gaat het om een bedrag van € 370.500. De gewenste bestemming van deze middelen is in nauw overleg met de zeven gemeenten bepaald. De middelen zet de regio, in lijn met het doel waarvoor deze door de Rijksoverheid ter beschikking zijn gesteld, in op de opgaven en vraagstukken met betrekking tot het toekomstbestendige energiesysteem en het tegengaan van netcongestie. Zo zal er extra capaciteit worden aangetrokken om de vraagstukken die vanuit de door Stedin afgekondigde netcongestie ontstaan het hoofd te bieden én worden de middelen ingezet om de succesvolle aanpak met betrekking tot energiecoöperaties te bestendigen (om hiermee de druk op het energiesysteem te verkleinen).

13. Toezicht en handhaving aanpassing kwaliteitseisen kinderopvang

In de Voorjaarsnota 2024 zijn middelen vrijgemaakt voor incidentele meerkosten voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderopvang. De aanpassingen zijn inmiddels in werking getreden. De middelen zijn een vergoeding voor de kosten van implementatie van de regelgeving bij gemeenten en GGD'en en het uitvoeren van de eerste keer toezicht en handhaving op de aangepaste kwaliteitseisen. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € 8.447.

Voorstel

Voor toezicht en handhaving op aangepaste kwaliteitseisen in de kinderopvang wordt een rijksbijdrage van € 8.447 (2024) verstrekt. Deze bijdrage wordt toegevoegd aan het budget van begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam (op product Toezicht Kinderopvang), ter dekking voor de incidentele meerkosten.

14. Effect compensatie vervallen besparing jeugdzorg

Het kabinet Rutte IV had besloten om te besparen op jeugdzorg, olopend tot € 511 mln. in 2027. Gemeenten (en zo ook Dordrecht) mochten hiervoor een taakstelling op de uitgaven voor jeugdzorg opnemen. Het nieuwe kabinet Schoof kiest ervoor om deze besparing te laten vervallen (en daarmee dus ook de gemeentelijke taakstellingen). Het bedrag wordt

weer toegevoegd het gemeentefonds. Het bedrag voor 2025 is in de meircirculaire 2024 al toegevoegd. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2026 om een bedrag van € 3.635.327.

Voorstel

We voegen € 2,9 miljoen (oplopend naar 3,0 miljoen) toe aan het programma Gezond, Sociaal en Zorgzaam om de taakstelling op jeugdhulp die daar nog in de begroting stond te neutraliseren. Het restant (€ 735.000 in 2026 en oplopend naar € 1 mln. vanaf 2029) voegen we toe aan het begrotingsresultaat.

15. Vrouwenopvang

Voor 2023 is een incidentele uitname van € 222.000 gedaan uit de decentralisatie-uitkering Vrouwenopvang (DUVO) vanwege toenemend beroep op landelijke centra voor seksueel geweld en het Landelijk knooppunt huwelijksdrang en achterlating. Deze uitname wordt voortgezet voor 2024-2026 en de middelen worden overgeheveld naar het ministerie van VWS. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € -17.895.

Voorstel

Wij stellen voor om deze actualisatie te verrekenen op het begrotingsprogramma Gezond, Sociaal en Zorgzaam, meer specifiek op het onderdeel regionale uitvoering Beschermd Wonen en Opvang.

16. Wet betaalbare huur

De Wet betaalbare huur wijzigt de Wet goed verhuurderschap en geeft gemeenten bevoegdheden om toezicht te houden op maximale huurprijzen en huurverhogingen. Gemeenten ontvangen financiële ondersteuning voor de implementatie en uitvoering van deze wet. De middelen worden verdeeld op basis van de grootte van de gemeenten, het aandeel private huur en de lokale woningmarktdruk. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € 76.618.

Voorstel

Wij stellen voor om deze middelen toe te voegen aan het begrotingsprogramma Groen Duurzaam en Ruimtelijk, ten behoeve van de implementatie en uitvoering van de Wet betaalbare huur.

17. Wet op de lijkbezorging

De modernisering van de Wet op de lijkbezorging (Wlb) treedt in werking op 1 januari 2026. Voor de periode 2026-2031 is financiering beschikbaar gesteld. Voor de periode daarna moet de Ambtelijke Commissie Uitvoering (ACU) nog een besluit nemen over de structurele toekenning van middelen. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2026 om een bedrag van € 22.111.

Voorstel

Wij stellen voor om het budget van € 22.111 aan het begrotingsprogramma Levendig Leefbaar en Veilig Dordrecht toe te voegen, vanwege het uitbreiden van de wettelijke taken en lopende ongedekte kosten die niet op voorhand voorzien zijn geweest.

18. Wijziging uitkeringsfactor (onderuitputting btw-compensatiefonds)

Omdat gemeenten de BTW-compensatie niet volledig benutten, worden de beschikbare middelen toegevoegd aan het gemeentefonds en stijgt de uitkering in 2024. Voor de gemeente Dordrecht gaat het in 2024 om een bedrag van € .341.792.

Voorstel

De uitkering uit het gemeentefonds wordt bij iedere circulaire op basis van de ontwikkelingen op de rijksbegroting, volumemutaties op landelijk niveau bij de diverse uitkeringsmaatstaven en de uitkomsten van het BTW-compensatiefonds bijgesteld. Deze methodiek leidt tot een hogere of lagere uitkeringsfactor. Uit de septembercirculaire 2024 blijkt een toevoeging aan het begrotingsresultaat van € 1.341.792.

19. Wijziging vanwege actualisatie eenheden

De eenheden van diverse uitkeringsmaatstaven zijn door het ministerie van Binnenlandse Zaken op basis van CBS-gegevens voor de gemeente Dordrecht geactualiseerd. Op grond hiervan zijn nieuwe voorschotbeschikkingen ontvangen en wordt de raming voor het gemeentefonds bijgesteld:

- 2024 met € 2.206.000
- 2025 met € 2.150.000
- 2026 met € 1.943.000
- 2027 met € 1.829.000
- 2028 met € 1.766.000
- 2029 met € 1.820.000

Deze voordelige bijstelling is het gevolg van groei van de gemeente Dordrecht. Met name het aantal ouderen 75+ (€ 773.000) en het aantal inwoners met een migratieachtergrond (€ 386.000) namen toe, waardoor de gemeente een hogere algemene uitkering ontvangt. Tegenover de extra bijdrage staan waarschijnlijk ook hogere kosten, bijvoorbeeld vanuit WMO en Participatiewet. Normaliter verwerken wij de hogere kosten bij de Perspectiefnota onder de noemer areaal-uitbreiding (fysiek domein) en nieuwe begrotingen van verbonden partijen (sociaal domein). Het is daarom raadzaam de ruimte die nu ontstaat te betrekken bij de Perspectiefnota, zodat de extra baten integraal afgezet kunnen worden tegenover de extra lasten.

Voorstel

Vanwege de aangenomen motie M13a "Bewaken van financiële ruimte voor onze inwoners" in de raadsvergadering van 5 november jl. stellen wij voor de ruimte voor 2025 toe te voegen aan de bestemmingsreserve "Op weg naar ombuigingen". Deze bestemming is wenselijk om de geplande ombuigingen vanaf 2026 volledig te realiseren. De overige jaren wordt de ruimte voorlopig aan het begrotingsresultaat toegevoegd. Een nadere afweging over de definitieve inzet van deze ruimte kan bij de Perspectiefnota 2026 plaatsvinden.

Financieel effect septembercirculaire begrotingssaldo 2024-2029

Wanneer we bovenstaande voorstellen financieel samenvatten dan heeft de septembercirculaire 2024 een positief effect op het begrotingssaldo.

Bedragen x € 1000

Samenvatting mutaties	2024	2025	2026	2027	2028	2029
Totaal mutaties septembercirculaire	4.204	3.367	7.176	7.165	7.084	7.169
Af: Inzet via programmabegroting	-712	-1.311	-3.860	-3.563	-3.547	-3.571
Af: Toevoegen aan bestemmingsreserves	0	-2.150	0	0	0	0
Af: Toevoegen aan stelpost	0	0	-538	-1.086	-1.643	-2.209
Totaal mutaties septembercirculaire aan het begrotingssaldo	3.492	-94	2.778	2.516	1.894	1.389

4. Tenslotte

Naar de toekomst

In de afgelopen jaren is een groot aantal specifieke uitkeringen ontstaan. Er wordt een plan uitgewerkt door het Rijk om dit aantal te verminderen en zo ook de verantwoordingslasten van gemeenten te verlagen. Hiertoe wordt de totale SPUK-omvang op landelijk niveau met 10% gekort. Daarnaast gaan Rijk en gemeenten gezamenlijk werken om de beheersbaarheid van de Wmo-kosten te borgen en het opneemde-deel van deze regeling te beëindigen.